

A1 SEVİYESİNDE ALFABE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ANAHTAR SÖZCÜKLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: CAN TÜRKÇE DERS KİTABI 1 ÖRNEĞİ

Semih YILMAZ

International Burch University, Bosnia and Herzegovina

Cemal Özdemir

SDU University -Kazakhstan, Shinawatra University - Thailand

Özet: Sözcük öğretimi yabancı dil öğretiminin önemli bir bölümünü oluşturur. Bir dilin öğrenilmesinde en çok ihtiyaç duyulan unsurların başında öğrenilen sözcüklerin niteliği ve hayatın içinde pratik kullanıma sahip olması gelir. Öğrenilen sözcüklerin aktif kullanımı dört temel becerinin gelişmesinde çok faydalıdır. Bu araştırmanın amacı ilköğretim birinci sınıfta yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere alfabe öğretiminde kullanılan anahtar sözcüklerin verimliliğini tespit etmek ve bu konuda yaşanan sorunlara dikkat çekmektir. Bu bakımdan araştırma Avustralya’da farklı şehir ve kurumlarda uzun yıllardır aktif olarak yabancılarla Türkçe öğreten öğretmenlerin ders içinde edindikleri tecrübelerle dayanıp gerçek gözlemlere yer verdiğinden önemlidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ve görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmada alfabe öğretiminde kullanılan anahtar sözcük seçiminin önemi, bu amaçla yapılması gereken çalışmalar, yöntem ve teknikler, dikkat edilmesi gereken hususlar üzerinde öğretici görüşlerinden faydalanılarak öneriler sunulmuştur. Araştırmanın sonucunda incelenen kitaptaki öğrenilmesi zor ve kullanım alanları dar sözcükler tespit edilip yerlerine daha efektif kullanıma sahip sözcükler teklif edilmiştir.

Anahtar sözcükler: *Sözcük Öğretimi, Alfabe Öğretimi, Anahtar Sözcük, Yabancılarla Türkçe Öğretimi, Avustralya, Can Türkçe Ders Kitabı 1*

AN ASSESSMENT ON KEYWORDS USED IN TEACHING THE ALPHABETS AT A1 LEVEL: CAN TURKISH TEXTBOOK 1 EXAMPLE

Abstract: Vocabulary teaching constitutes an integral part of foreign language teaching. One of the most needed elements in language learning is the quality of the words learned and their practical use in life. Active use of learned words is beneficial in developing four essential skills. This research aims to determine the efficiency of the keywords used in teaching the alphabet to individuals learning Turkish as a foreign language in the first grade of primary school and to draw attention to the problems experienced in this regard. In this respect, the research is essential because it is based on the experiences gained by instructors who have been actively teaching Turkish to foreigners for many years in different cities and institutions in Australia and includes actual observations. Document analysis and interview forms, which are qualitative research methods, were used in the research. In the study, suggestions were made on the importance of choosing the keywords used in alphabet teaching, the studies, methods, and techniques that should be done for this purpose, and the points that need to be considered, using the instructors' opinions. As a result of the research, words that were difficult to learn and had narrow usage areas were identified in the book examined and words with more effective usage were offered instead.

Key Words: *Teaching Vocabulary, Teaching Alphabet, Key Word, Teaching Turkish to Foreigners, Australia, Can Turkish Textbook 1*

Giriş

Dillerin tek bir dilden mi türediği yoksa farklı dönemlerde farklı bölgelerde mi ortaya çıktığı sorunsalı halen tartışılmakla birlikte günümüzde artık önem kazanan durum pek çok dilin onları öğrenmek isteyen topluluklara veya fertlere nasıl öğretiliceğidir. İnsanların kendi ana dillerinden başka bir dili öğrenme çabaları her geçen gün artmaktadır. Bu sebeple yabancı dil öğretimi başta ülkeler arası ticaret, diplomasi, eğitim, göç, din veya kişisel sebepler olmak üzere önem kazanmış ve gerekli bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Yabancı dil öğretimi ana dilden farklılıklar taşıyorsa önce alfabe öğretimiyle ardından da hedef dilde kelime öğretimiyle başlar. Alfabe, Türk Dil Kurumu sözlüğünde “Bir dilin seslerini gösteren, belli bir sıraya göre dizilmiş, belli sayıda harfin bütünü, yazı.” (TDK, 2009, s. 72) biçiminde tanımlanırken “İçerdiği sembollerin her biri bir ses birimini veya birimlerini karşılayan yazılı işaretler sistemi” (User, 2006, s. 18) şeklinde de tanımlanmıştır. Sözcük ise “düşünsel ve simgesel olarak karşılık bulan varlık ve kavramların yazılı olarak ifade edilmesi” (Karatay, 2007, s. 142) gibi tanımlanırken anlamı ya da cümle içerisinde dilbilgisel görevi olan bir veya birkaç heceli ses işareti (Edizkun, 1999) olarak da nitelenmiştir.

Yabancı dil öğrenmeye çalışan öğrenciler, eğer farklı bir alfabeyle sahip bir dile mensuplarsa ilk adım onlara hedef dildeki alfabeyle öğretmek olacaktır. Bu durum Türkçe gibi Latin alfabesi kullanan yabancı dil öğrencileri için de geçerlidir çünkü Türkçe, diğer dillerin kullandığı Latin alfabelerinde mevcut olan ve olmayan harflere sahiptir ve farklılıklar taşımaktadır. Bunun yanında harflerin sesletimindeki (telaffuz) farklılıklar da öncelikle öğretilmesi gereken unsurların başında gelir.

Yabancılar Türkçe öğretiminde alfabe öğretirken kullanılan örnek sözcükler, dikkatle seçilmelidir. Türk alfabesinde bulunup da öğrencilerin ana dilinde bulunmayan pek çok ses mevcuttur. Bu sesler doğal olarak beraberinde alfabe öğreniminde bazı zorluklara yol açmaktadır. Alfabe öğretimi sırasında seçilen anahtar kelimelerin sesletiminin zor olması, bu sözcüklerin daha sonraki yıllarda kullanılan diğer seviyelerdeki ders kitaplarında sık kullanılmaması, normal hayatın işleyişi ve akışı içinde fazla ihtiyaç hissedilen sözcükler olmaması gibi nedenler, kitaplarda kullanılan sözcüklerin seçiminde oldukça titiz davranılmasını gerektirir.

Yabancı dil öğretiminde harfler öğretilirken hedef harfle ilgili sözcükler öğretilerek işe başlanır. Her harfle ilgili başlangıç olarak 5-6 sözcük öğrencilere resimlerle gösterilerek hafızalarına yerleştirilmeye gayret edilir. Bu yüzden başlangıçta öğretilen temel sözcüklerin seçimi çok önemlidir. Bu sözcükler genelde gündelik hayatta karşılığı olan, basit, telaffuzu kolay ve ana dilde de benzerliği olan sözcüklerden seçilir.

Bir dil öğrenmek ve onu hakkıyla konuşup o dilde yazabilmek öğrendiği dildeki kelime hazinesinin genişliğiyle mümkündür. Kişi ne kadar çok kelime bilir ve öğrendiği kelimeleri hayatın içinde hem konuşmada hem de yazıda kullanırsa hedef dildeki becerileri o kadar artar ve dil öğrenme sürecinde başarılı olur.

Stahl ve Nagy (2006), kelime bilgisi zengin olan birinin dünya hakkında söyleyecek çok sözü olduğunu belirtir. Ayrıca kelimenin etkin bir şekilde kullanılması, doğru telaffuz edilmesi ve diğer anlamlarının neler olduğunu bilmesi de önemli hususlardandır (Demirel, 2016). McCarthy (1990), fertlerin hedef dilde sağlıklı iletişim kurabilmesinin kelime bilgisine bağlı olduğuna dikkat çeker. Rivers (1983) ise kelime hazinesi yetersiz öğrencilere dilbilgisinin bir katkı sağlamayacağı görüşündedir.

Allen'a (1983) göre insanlar kullanma ihtiyacı hissettikleri sözcükleri daha kolay öğrenirler, bu yüzden öğretmenler hedef sözcüğe gereksinim duyulacak ortamlar oluşturmalıdır. Bir dilin kelime hazinesi çok zengin olabilir ama yabancı dil öğretiminde başlangıçta önemli olan günlük iletişimde kullanılması gereken kelimeleri öncelikle öğrenmektir. Bu kelimeler de birkaç bini geçmez (Aksan, 2000). Bu yüzden alfabeyle birlikte ilk öğretilen kelimeler, kullanım alanları geniş ve günlük iletişimde sıkça kullanılan kelimelerden seçilmelidir.

Bunun yanında temel seviyede somut kavram ve nesnelere karşılaman sözcüklerin öğrenimi soyut anlam taşıyanlara göre daha kolaydır. Zihinde bir görselle karşılanan sözcükler hafızada daha kolay kalırlar. Bu yüzden alfabe öğretimiyle bağlantılı öğretilen sözcüklerin somut ve kullanışlı olmaları daha işlevseldir.

Tüm bunların yanında Demirel'e (2016) göre 40-50 dakikalık bir derste ancak 5-10 kelimenin öğretimi uygundur, öğrenci niteliğine göre bu en fazla 20-30 olabilir. Bu sebeple öğretilecek kelimelerin listelenmesi büyük önem arz etmektedir. Temel seviyede öğretilecek kelimeler kolay, net ve sesletim ve yazımları da basit olmalıdır (Nation, 2005). Ana dille hedef dil arasında ortak kelimelerin çokluğu hedef dilin öğrenilmesini kolaylaştıran önemli etkenlerden bir başkasıdır. O yüzden aynı dil ailesinden gelen öğrenciler ile farklı dil ailelerine mensup öğrenciler arasında hedef dili öğrenme becerileri arasında farklılıklar yaşanır, bu durumda hedef dille aynı dil ailesine mensup öğrencilerin o dili öğrenme avantajları daha yüksektir çünkü ortak kelimelerin fazlalığı ve dilin yapısı bunda etkilidir.

Yabancılar dil öğretiminde kullanılan ders kitapları sınıfta kullanılan önemli yardımcı materyallerin başında gelir, bu özellikleriyle dil öğretiminde sistemin gerektirdiği yapıyı sağlamada en uygun araç oldukları için dil öğretiminde hayati ve olumlu bir rol oynarlar (Hutchinson ve Torres, 1994).

Sözcük öğrenmede gereken seviyeye ulaşamayan öğrencilerin dinleme, okuma ve yazma gibi diğer temel becerilerde başarılı olmaları da zordur. Bu öğrenme süreci bilinçli bir çalışma ve bol tekrar sonucu geliştirilir. Bu gelişimin sağlıklı olabilmesi için farklı stratejiler, öğretim teknikleri ve kelime öğretimi oyunları gibi etkinlikler kullanılmalıdır. Bu bakımdan dil öğretim kitaplarının kalitesi, seçimi, sınıfta uygulanması arasında işlevsel bir ilişki söz konusudur. Bu ilişki bir döngü halinde öncelikle karar vermeyi, ardından bu kitabın ilgili öğrencilerle buluşturulup uygulanmasını ve

uygulama sırasında ise kullanım ve etkililik açısından izlenip değerlendirilmesini içerir ve elde edilen sonuç da bir sonraki karar için öncül olacaktır (Allwright, 1991).

Günümüzde yabancılara Türkçe dil öğretimi genelde lise veya üniversite çağındakiler için yaygınken ne yazık ki ilköğretim seviyesinde bulunanlar için bu durum çok fazla görülmez. Yaş ilerledikçe dil öğrenme becerilerinin azaldığı düşünüldüğünde aslında ilkokul çağındaki öğrencilere dil öğretmenin daha kolay olduğu söylenebilir.

İlköğretimde haftalık 30 saatten fazla yabancı dil öğretim derslerinin bulunduğu hazırlık sınıflarında A1 seviyesi yabancı dil öğretimi büyük aşamalar kaydetse de şu anda yabancılara Türkçe öğretimi ilköğretim seviyesinde dünyada bu imkanlara sahip fazla bir kuruluş bulunmamaktadır. Bu seviyede eğitim veren az sayıdaki kurumlarda ise haftalık Türkçe öğretim saati 3-8 arası değişmektedir.

Avustralya'nın Sydney, Melbourne, Adelaide ve Perth gibi şehirlerinde bulunan Türk girişimciler tarafından açılan okullarda ilkokul seviyesinde Türkçe öğretimi hem yabancılara hem de ana dili Türkçe olan ama kendi dilini yeterince öğrenemeyip konuşamayanlar için halen devam etmektedir ve bu okullarda haftalık Türkçe ders saati ortalama 3'tür. Bu okullarda ilkokul 1. sınıf öğrencileri için Nevlisan Yayınlarına ait Can Türkçe Ders Kitabı 1 (Armağan, Akçay, Gülen, Özmen, Öztürk, 2017) kullanılmakta olup kitabın alfabe öğretiminde kullandığı sözcük seçimi ve örneklerin Avustralya kültür ve coğrafyasıyla bağlantısı ve seçilen sözcüklerin İngilizce ana dile sahip Avustralyalı çocuklarda telaffuz problemlerine yol açması gibi bazı sorunlar bu öğretim sırasında karşılaşılan bazı zorluklar olarak sıralanabilir.

Bu araştırmanın amacı Avustralya'da yabancılara ilkokul 1. sınıfta A1 seviyesinde Türkçe öğretim amacıyla kullanılan Can Ders Kitabı 1'in alfabe öğretiminde seçtiği örnek kelimeler hakkında öğretmen görüşlerini toplayarak incelemek ve bu görüşler ışığında alfabe öğretiminde hangi sözcüklerin kullanılmaması veya daha etkili kullanılması gerektiği üzerine veri toplamaktır.

Yabancılara Türkçe öğretimi her ne kadar Kaşgarlı Mahmut'a kadar giden bir geçmişe sahip olsa da yüzyıllar boyu ihmal edilmiş ve ancak son 30-40 yılda küçük adımlarla ilerleyen kısıtlı ve yeni bir alandır. Bunda elbette günümüzde Türkçenin istenen seviyede popüler olmaması, kullanım alanının coğrafi olarak geniş bir alana yayılmasına rağmen etki alanının dar kalması; siyasi, ekonomik ve bilgi teknolojileri açısından etkili bir işlerliğe sahip olamaması gibi etkenler sayılabilir.

Son yıllarda giderek artan Türkçe öğretim çalışmaları hak ettiği değeri yavaş yavaş elde etmeye başlasa da bu çalışmalar beraberinde bazı aksaklıklar, yapısal ve teknik sorunlar da getirmiştir. Bunların başında da alfabe ve kelime öğretimi gelmektedir. Bu çalışma Türkçe öğretiminde kullanılan Can 1 kitabının alfabe öğretiminde seçtiği kelimeleri öğretmen görüşleriyle analiz ederek alfabe öğretiminin daha sistemli, daha efektif hale getirilmesini sağlayan ve bizzat uygulayıcıları tarafından tespit edilen sorunları giderici teklifler içermektedir. Bu bakımdan bu çalışmada daha sonra hazırlanacak Türkçe kitaplarında alfabe etkinliklerinde kullanılacak kelimelerin seçiminde hassas davranılmasına katkı sağlayacak veriler bulundurmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Yöntemi

Araştırma nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır” (Yıldırım, 1999 s.7). Bu çalışmada Can 1 Türkçe kitabı incelenerek doküman analizi çalışması yapılmıştır. Bunun yanında aktif olarak Avustralya’da farklı eyaletlerde yabancılara Türkçe öğreten ve bu öğretimde de Can 1 Türkçe kitabı kullanan farklı kurumlardan 17 öğreticiye iki açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu uygulanmıştır. Bu formlardan elde edilen bilgiler içerik analizi yapılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Bu araştırmanın evrenini Avustralya’da Can 1 Türkçe Ders Kitabı’nı derslerinde kullanan öğrenciler oluşturmaktadır. Bunların içinden 17 öğreticinin her birinin görev yaptığı özel okullardan sadece bir sınıf örneklem olarak incelenmiştir. Bu sınıflar da ortalama 16-20 arasında öğrenci kapasitesine sahip olduklarından toplamda yaklaşık 300 öğrenci üzerinden veri toplanmıştır. Örneklem seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. “Bu örnekleme türü, araştırma yapılacak birey ya da grupların araştırma sürecinde dahil edilmesinin daha kolay ya da bunlara daha kolay ulaşılabilir olmasıyla ilişkilidir” (Ekiz, 2009, s. 106).

Araştırmada Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada Can 1 Türkçe Ders Kitabı’nda alfabe ve kelime öğretimiyle ilgili kullanılan anahtar sözcüklerin öğretimde verimliliği araştırılmıştır. Bu amaçla Avustralya’nın farklı eyaletlerinde bu kitapları derslerinde aktif olarak kullanan 17 farklı öğreticiye gönderilip uygulanan görüşme formlarında:

a. Can Türkçe Ders Kitabı 1’de alfabe öğretiminde kullanılan anahtar sözcüklerden hangileri sizce değişmelidir, neden?

b. Değişmesini teklif ettiğiniz sözcüklerin yerine nasıl sözcükler kullanılmalıdır?

soruları sorulmuş ve alınan cevaplar analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar yorumlanarak birleştirilmiş ve her harfle ilgili sözcük değerlendirmeleri oluşturulmuştur. Daha sonra analiz sonucu ortaya çıkan veriler kitabı yayınlayan Nevlisan Yayınları yazar ve editörleriyle paylaşılmıştır. Yayınevi yetkilileri araştırmayı oldukça dikkate değer bulduklarını ifade etmiş ve kitabın sonraki baskısında öğreticilerin teklif ve önerilerini dikkate alarak değişikliklere gideceklerini belirtmişlerdir.

Bulgular ve Yorum

Dil öğretimi ile ilgili hazırlanan kitapların niteliği ve kalitesi eğitim-öğretim sürecinin en önemli unsurlarının başında gelir. Farklı ekol, teknik ve yaklaşımlarla hazırlanan dil öğretim kitapları sözcük yoğunluğu, sesletim özellikleri, okuma metinleri, görsellik, etkinlik ve daha birçok farklı bölümlerin uyum içinde kullanılmasıyla oluşur.

Alfabe ve sözcük öğretimi yabancı dil öğretiminin temel yapı taşlarından biridir. Bu yüzden her harfle ilgili öğretilen sözcükler öğrencinin zihninde öğrendiği dilin ilk temel taşlarını oluşturur. Bu temelin olabildiğince sağlam inşası ileride öğrenilen dilin etkili kullanılmasında önem taşır. Bu amaçla incelenen Can 1 Türkçe Ders Kitabı’nda alfabe öğretimiyle ilgili kullanılan sözcüklerin analizi şu şekildedir:

A Harfi: Kitapta örnek verilen *ayçiçeği* sözcüğünün hem iki farklı sözcükten oluşması hem de sesletim zorluğu taşıması yüzünden öğrenciler tarafından öğrenilmesi, sesletilmesi ve daha sonra hatırlanması açısından zor bir sözcüktür. Bunun yanında günlük hayatta çok kullanılmaması ve sonraki seviyelerde kullanılacak kitaplarda yer almaması açısından büyük bir önem taşımamaktadır. Bunun yerine *altı* veya *ayak* gibi hem sesletimi kolay hem de sık kullanılan sözcüklere yer verilmesi daha işlevsel olacaktır.

B Harfi: Bezelye, baykuş ve buzdolabı sözcükleri öğreticilerin gözlemleri sonucunda kullanılması ve öğrenilmesi ilk etapta zor bulunan sözcükler olarak tespit edilmiştir. Bezelye ve baykuşun çok kullanımlı bir sözcük olmaması, buzdolabının ise iki sözcükten oluşan bir bileşik sözcük özelliği taşıması öğrenmeyi zorlaştırıcı bir etken olarak görülmüştür. Bu sözcüklerin yerine baş, beyaz ve bir gibi kullanım alanı geniş, söyletimi basit sözcüklerin kullanımı öğreticiler tarafından daha işlerlikli bulunmuştur.

C Harfi: Cezve sözcüğü Avustralya açısından kullanım olanakları sınırlı bir sözcük olarak belirtilirken ceviz, ceylan ve civciv sözcüklerinin örneklemelede ikişer defa kullanılması da öğreticiler tarafından gereksiz bulunmuştur. Bu sözcüklerin ikişer defa kullanılmasının yerine cam, cüce, cici, cadde gibi sözcüklerin kullanılması öğreticiler tarafından önerilmiştir.

Ç Harfi: Çivi ve çekiç sözcükleri öğrencilerin yaş grubu olan 6-7 yaş için çok kullanışlı bulunmazken bunların yerine çanta ve çöp sözcüklerine kitapta yer verilmesinin daha etkili olacağı vurgulanmıştır.

D ve E Harfi: 17 öğreticinin tamamı bu harflerle ilgili kullanılan anahtar sözcükleri başarılı ve kullanışlı bulmuş ve yerlerine herhangi bir teklif sunmamışlardır.

F Harfi: Fermuar ve fotoğraf makinesi sözcükleri hedef yaş grubu açısından öğrenilmesi gerekli sözcüklerden sayılmamıştır. Özellikle fotoğraf makinesi sözcüğünün iki sözcükten oluşup uzun olması, sesletiminin zor olması vurgulanmış, fermuar sözcüğü ise kullanışlı bulunmamıştır. Bunların yerine far, fıstık ve flüt sözcükleri hem basit hem kullanışlı hem de sesletimleri kolay olması sebebiyle kullanılması daha uygun görülmüştür.

G Harfi: gökkuşağı, gökyüzü sözcükleri iki sözcükten oluşan bileşik sözcük olmaları ve güvercin sözcüğüyle birlikte bu sözcüklerin sesletimlerinin zor olması alfabe öğretiminde etkili bulunmamıştır. Bunların yerine gri, gitar, gazete, gece, gündüz gibi sözcüklere yer verilmesi hem sözcüklerin basit ve İngilizcede benzer yazımlara sahip olmaları hem de kullanım alanlarının geniş olması nedeniyle uygun görülmüştür.

Ğ Harfi: Yumuşak g hem Türkçeye özel bir ses olması, sesletiminin zor olması hem de hiçbir sözcüğün ilk harfi olarak kullanılamaması sebebiyle örneklem içinde kullanılan yaş grubundaki öğrenciler için en çok zorlanan harflerden biridir. Bu yüzden basit ve kullanım alanı geniş sözcüklerle birlikte öğretilmesi daha yararlıdır. Kitapta kullanılan kurbağa sözcüğü öğrenciler tarafından sesletimi zor bir sözcük olarak bulunmuş ve yerine sağ, yağ, ağaç, kağıt, bağcık ve kuğu gibi basit ve kullanışlı sözcüklerin kullanılması uygun görülmüştür. Bunun yanında dağ sözcüğünün kitapta örnek olarak iki kez kullanılması da gereksiz bulunmuştur.

H Harfi: Genelde h harfi ile ilgili öğretici yorumları olumlu olmakla beraber horoz sözcüğünün iki defa kullanılması gereksiz bulunmuştur. Bunun yanında hap, hasta, hastane, hediye, hırka gibi sözcüklere de yer verilebileceği vurgulanmıştır.

I Harfi: Bu harf özellikle ana dili İngilizce olan öğrencilerin hem yazmada hem de sesletimde en çok zorlandıkları harflerden biridir. Bunun yanında Türkçede de fazla bir sözcük sayısına sahip olmayan bir harftir. Bu nedenle kitapta verilen örneklerde de bir kısırlık tespit edilmiştir çünkü bu harfle başlayan sadece üç sözcüğe yer verilmiştir ki bu sözcüklerden ırmak sözcüğü de iki kere kullanılmıştır. Kitapta örnek olarak kullanılan diş fırçası, sarımsak, ayakkabı, balık, kaşık ve kapı sözcükleri ı harfiyle başlamamakla birlikte içinde bu harfi barındıran sözcüklerdir. Bu sözcüklerin ı harfiyle başlamaması öğrencilerin bu sözcükleri öğrenmesinde ve daha sonraki zamanlarda hatırlamasında zorluk teşkil etmektedir. Bunun yanında örnek verilen sözcüklerin bazılarının iki sözcükten oluşması ve sesletimlerinin zor olması da öğrenmeye engel teşkil eden başka bir durumdur. Bu yüzden öğrenciler bu sözcükler yerine ıslık, ıslak, ılık ve ızgara sözcüklerinin kullanılmasını daha uygun bulmuşlardır.

İ Harfi: İlkbahar sözcüğü iki kelimededen oluşan bir bileşik sözcük olması nedeniyle uygun bir örnek olarak görülmemiştir. Bunun yanında iğne sözcüğü daha önce ğ de örnek olarak verildiğinden tekrara düşüldüğü tespit edilmiş ve aynı zamanda inek sözcüğü de iki kere kullanılmıştır. Bu sözcüklerin yerine inci, iskelet ve iyi günler sözcüklerinin kullanılması faydalı bulunmuş özellikle iyi günler sözcüğünün kalıp olarak öğretilmesi olumlu görülmüştür.

J Harfi: Bu ses aslında Türkçede var olmayan bir ses olup dilimize yabancı dillerden giren sözcüklerde kullanılmaktadır. Çok fazla kullanım alanına sahip olmayan bu ses, ana dili İngilizce olan toplumlarda öğretilirken de bazı karışıklıklara yol açabilmektedir. Kitapta kullanılan Jüpiter sözcüğü kullanımı yaygın bir sözcük olmadığından gereksiz bulunmuştur. Bunun yanında bu sesle başlayan sözcük sınırlı sayıda olduğu için kitapta nesne isimleri yerine dört özel isim kullanılması da yine öğrenciler tarafından faydalı görülmemiştir. Yine kitapta kullanılan garaj sözcüğü ise bu sesi barındırmasına rağmen sözcüğün ilk harfi olmaması nedeniyle yine öğrencilerde hatırlama zorluğu

oluşturan bir sözcük olarak yorumlanmıştır. Jilet ve jöle sözcükleri bu sözcüklerin yerine kullanılması daha faydalı sözcükler olarak önerilmiştir.

K Harfi: Genelde örnek sözcükler uygun bulunmasına rağmen kaplumbağa sözcüğü hem uzun olması hem de sesletimi zor olması açısından faydalı bulunmamıştır. Bunun yanında kapı sözcüğü daha önce ı sesi ile ilgili örnek olarak kullanıldığından tekrara düşülmüştür. Örneklem olarak kullanılan öğrenciler, Avustralya’da Türkçe öğrenenler olduğu için bu coğrafyaya ait kanguru ve koala gibi sözcüklere yer verilmesinin yanında kuş gibi basit sözcüklerin kullanılması da faydalı bulunmuştur.

L Harfi: Lacivert ve lavabo sözcükleri sesletimi zor ve kullanım alanları çok yaygın olmaması sebebiyle uygun bulunmazken lamba sözcüğünün de iki kere kullanılması gereksiz görülmüştür. Lahana, lira, lise, lokum, leblebi, liste gibi sözcüklerin kullanımının daha faydalı olacağı vurgulanmıştır.

M Harfi: Menekşe sözcüğü kullanım alanı geniş bulunmadığından gereksiz kabul edilmiş bunun yanında masa ve muz sözcüklerinin kitapta iki kere kullanılması da yersiz bulunmuştur. Bu sözcüklerin yerine mor, merhaba, market, mısır, musluk ve mantar gibi sözcüklerin kullanılması daha uygun görülmüştür.

N Harfi: Nevresim sözcüğü tüm öğreticiler tarafından ortak bir şekilde kitapta kullanılan en garip sözcük olarak nitelenmiş ve bu sözcüğün değil bu yaş grubuna ileri seviye için bile uygun bir sözcük olmadığı vurgulanmıştır. Bunun yanında ney sözcüğü kullanım alanı olarak kısıtlı bulunmuş, nehir sözcüğü ise daha önce ı harfinde ırmak sözcüğünün öğretilmesi ve nehirin onunla eş anlamlı olması sebebiyle öğrenciler açısından kafa karıştırıcı bulunmuştur. Aynı zamanda nine sözcüğünün kitapta iki defa kullanılması da gereksiz görülmüştür. Bunun yanında bu harf öğretilirken hiçbir soru sözcüğüne yer verilmemesi de eleştirilmiş ve en azından ne ve nasıl sözcüklerinin öğretilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

O Harfi: Öğreticiler verilen örnekleri olumlu ve faydalı bulurken sadece otobüs ve oda sözcüklerinin iki kere kullanılmasını gereksiz görmüşlerdir.

Ö Harfi: Bu harfle ilgili özellikle köpek, gözlük, döner, dört ve börek gibi içinde ö harfi barındırmasına rağmen ilk harfi ö olmayan sözcüklerin kullanılması eleştirilirken önlük, ödül, örtü ve öksürük gibi sözcüklerin örnek olarak kullanılmasının daha faydalı olacağı vurgulanmıştır.

P Harfi: Papağan sözcüğünün sesletimi zor olması nedeniyle kullanılması uygun bulunmazken piyano, parmak, palto, park gibi sözcüklerin kullanılmasının daha faydalı olacağı belirtilmiştir.

R Harfi: Ressam sözcüğü resim ile karıştırılması muhtemel görüldüğünden kullanılması olumlu bulunmazken araba, sıra ve bir sözcüklerinin r ile başlayan sözcükler olmaması, sadece içlerinde bu harfi barındırması açısından kullanılması da yine gereksiz bulunmuştur. Bu sözcüklerin yerine radyo, rüzgar, renk ve raf sözcüklerinin tercih edilmesi daha faydalı görülmüştür.

S Harfi: Salıncak ve süpürge sözcükleri öğrenmesi ve sesletimi zor sözcükler olarak belirtilirken özellikle Türkçede en yaygın sözcük olarak kullanılan su, süt, sarı, sabah, saat, salata gibi sözcüklere yer verilmemesi de eleştirilmiştir.

Ş Harfi: Anahtar sözcükler hakkında olumsuz bir yorum bulunmazken şeker ve şapka sözcüklerinin iki defa kullanılması gereksiz bulunmuştur. Bunların yerine şort, şaka, şarkı ve şişe sözcüklerinin kullanım alanlarının yaygın olması nedeniyle tercih edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

T Harfi: Tırtıl sözcüğü kullanım alanı yaygın bir sözcük olarak görülmezken tavşan sözcüğünün de iki kere kullanılması gereksiz bulunmuştur. Bunun yerine turuncu, televizyon, tatlı ve toka sözcüklerinin kullanılması ise tavsiye edilmiştir.

U Harfi: Uğur böceği hem uzunluğu hem iki sözcükten oluşması hem de sesletim zorluğu sebebiyle kullanımı uygun bir sözcük olarak görülmemiştir. Bunun yanında kutu, bulut, kuyu, dokuz, kulak ve koltuk sözcükleri de u ile başlamaması ve sadece içinde u sesi barındırmasından dolayı seçilmeleri sebebiyle gerekli görülmemişlerdir. Bunların yerine uyku, uzun, ufak ve un sözcükleri ise u sesi ile başlamaları ve hem basit hem kısa hem de sesletim kolaylığı taşımaları nedeniyle daha uygun görülmüştür.

Ü Harfi: Bu harfle ilgili kitapta sadece dört örnek sözcük kullanılmışken yüzücü, bülbül, düdük, gül ve süpürge gibi içinde ü sesi barındırmasına rağmen bu sesle başlamayan sözcükler kullanılması uygun bulunmamıştır. Bunun yanında yüzücü, bülbül ve süpürge gibi sesletim zorluğu taşıyan ve aynı zamanda kullanım alanları çok yaygın olmayan sözcüklere yer verilmesi de eleştirilmiştir. Bu sözcüklerin yerine üzgün, ülke ve ünlem sözcüklerinin örnek olarak kullanılması ise daha olumlu bulunmuştur.

V Harfi: Öğreticiler tarafından kitapta bulunan örnekler uygun bulunurken ayva, kavun, kova, pilav ve ev sözcüklerinin içlerinde bu harfi barındırmalarına rağmen v ile başlamamaları nedeniyle kullanılmaları uygun bulunmamıştır. Bunların yerine vatan, vitamin, vagon ve vida sözcüklerinin kullanımının daha faydalı olacağı söylenmiştir.

Y Harfi: Yemek sözcüğü hem isim hem fiil olarak kullanılabilen bir sözcük olduğu için öğrenciler açısından kafa karışıklığına yol açabilecek bir sözcüktür ve A1 seviyesinde kullanılması sorunlu bulunmuştur. Yengeç sözcüğü ise kullanım alanı dar olduğu gerekçesiyle uygun görülmemiştir. Bunların yerine yağmur, yedi ve yılan sözcüklerinin kullanılması daha faydalı bulunmuştur.

Z Harfi: Zincir sözcüğü kullanım alanı olarak geniş kapsamlı olmadığı için gereksiz bulunurken karpuz ve kiraz sözcükleri içinde z sesi barındırmalarına rağmen ilk harf olarak kullanılmadıkları için uygun bulunmamıştır. Bunun yanında zeytin sözcüğü ise iki defa kullanıldığı için tekrara düşülmüştür. Öğreticilerden sadece biri z harfiyle ilgili zengin sözcüğünü önermiş ve bu konuda başka bir teklifte bulunan olmamıştır.

Harf harf yapılan bu analizin dışında tüm öğreticilerin ortak olarak belirttiği bir diğer sorunlu bulunan durum ise her harfle ilgili en az iki özel ismin de örnek olarak kullanılması olmuştur. Bu kullanım mesela j harfinde dörde kadar çıkmıştır. Alfabe öğretiminde örnek anahtar kelime kullanımı Can Türkçe Ders Kitabı 1’de ortalama 6-8 sözcük arasında iken bunların içinde öğrenimi faydalı sözcüklere yer vermektense özel isimlerin kullanılması en çok eleştirilen durumlardan biri olarak göze çarpmaktadır.

Bunun yanında aynı kitap serisinin çalışma kitabı olan Can 1 Çalışma Kitabı’nda öğreticilerin önerdiği bazı sözcüklere de yer verilmesine rağmen ders kitabının öğrencilerin konuyla ilgili ilk karşılaştıkları yer olması nedeniyle bu sözcüklerin çalışma kitabı yerine ders kitabında bulunması gerektiği özellikle vurgulanan bir diğer konu olmuştur.

Allen’a göre (1983) insanlar bir kelimeyi ona gereksinim duyduklarında daha kolay öğrenirler. Bu yüzden alfabe öğretiminde başlangıçta seçilen anahtar sözcükler, kullanım alanı yaygın, diğer öğrenme seviyelerinde karşılığı olan,

kolaydan zora doğru verilen ve söyletimleri ana dilde çok sorun çıkarmayacak sözcüklerden seçilmelidir. Can Türkçe Ders Kitabı 1 incelendiğinde bu kriterlere çoğunlukla uyulduğu ama kitapta kullanılan bazı sözcüklerin tekrar gözden geçirilmesi gerektiği kitabın kullanıcıları tarafından belirtilmiştir.

Tablo 1

Can 1 Türkçe Ders Kitabında Kullanılan Anahtar Sözcükler

HARFLER	KULLANILAN ANAHTAR SÖZCÜKLER
A	At, araba, ayı, Ali, ayçiçeği, Ayşe, ağaç, aslan, arı
B	Balık, bayrak, bebek, Betül, balina, Burcu, bisiklet, balon, bezelye, biber, baykuş, buzdolabı
C	Ceylan, civciv, ceviz, Ceren, cüzdandan, Can, cezve, ceket, cetvel
Ç	Çiçek, çikolata, çilek, Çağla, Çetin, çivi, çekiç, çorap, çekirge, çocuk, çekmece
D	Demet, deniz, deve, defter, dondurma, Davut, domates, doktor, dolap, diş, dokuz
E	Ev, eşek, eldiven, Emre, ekmek, Elif, erik, elma, el, etek
F	Fil, fener, fare, Faruk, fermuar, fotoğraf makinesi, Fatma, Ferhat, fırın, fındık, fincan, fasulye
G	Gözlük, güneş, gökkuşağı, gökyüzü, güvercin, Gamze, Gökhan, göl, göz, gemi, geyik, gül
Ğ	Dağ, yoğurt, soğan, Yağmur, iğne, Çağrı, öğrenci, kurbağa, ağaç, ağız, öğretmen
H	Helikopter, havuç, horoz, Hülya, Hakan, havuz, hemşire, hindi, harita, halı
I	Işık, ırmak, ıspanak, Işıl, Işın, diş fırçası, sarımsak, ayakkabı, balık, kaşık, kapı
İ	İnek, işçi, izci, İbrahim, ip, İpek, ilkbahar, iki, incir, iğne, ilaç
J	Jale, Ajda, Japon, jüpiter, garaj, Jülide, Jalenur, jet, jeton, jaguar, jokey
K	Kalem, kitap, köpek, Kader, Kayahan, kapı, kiraz, kelebek, keçi, kamyon, kedi, kaplumbağa
L	Lamba, leylek, limon, Levent, Leyla, limonata, lale, leopar, lacivert, lavabo
M	Muz, maymun, menekşe, Murat, Merve, masa, makarna, mavi, mum, makas
N	Nar, nine, Nihal, nane, Nesrin, nevsim, ney, nehir, nota
O	Oda, otobüs, orman, Oya, Osman, okul, oyuncak, on, otel, olta
Ö	Öğretmen, ördek, örümcek, Özlem, öğrenci, Özgür, ödev, köpek, gözlük, döner, dört, börek
P	Pasta, patates, penguen, Perihan, papatya, Pelin, pelikan, panda, pilot, pantolon, peynir, papağan
R	Robot, raket, radyo, Ramazan, reçel, Recep, roket, ressam, araba, sıra, bir, resim
S	Sandalye, saat, Selma, sabun, Sinan, sinek, soğan, salatalık, saç, silgi, salıncak, süpürge
Ş	Şeker, şemsiye, şapka, Şeyma, Şener, şimşek, şampuan, şurup, şeftali, şöför
T	Tavşan, tavuk, tilki, Tarık, Tülay, tırtıl, telefon, tren, taksi, top, tahta
U	Uçak, uçurtma, Umut, uğur böceği, kutu, bulut, kuyu, dokuz, kulak, koltuk, uzay
Ü	Ütü, uç, üzüm, Ümit, Ünal, üçgen, yüzücü, bülbül, düdük, gül, süpürge
V	Vapur, vazo, veteriner, Vildan, Veli, valiz, vişne, ayva, kavun, kova, pilav, ev
Y	Yıldız, yumurta, yoğurt, Yusuf, yaprak, Yasemin, yastık, yaşlı, yatak, yılan, yemek, yengeç
Z	Zebra, zeytin, zürafa, Zeynep, zımba, Zehra, zil, zarf, zincir, karpuz, kiraz

Tablo 2

Öğreticiler Tarafından Olumlu Bulunan Sözcükler

HARFLER	OLUMLU BULUNAN SÖZCÜKLER
A	At, araba, ayı, ağaç, aslan, arı
B	Balık, bayrak, bebek, balina, bisiklet, balon, biber
C	Ceviz, ceylan, civciv, ceviz, cüzdan, ceket, cetvel
Ç	Çiçek, çikolata, çilek, çorap, çekirge, çocuk, çekmece
D	Deniz, deve, defter, dondurma, domates, doktor, dolap, diş, dokuz
E	Ev, eşek, eldiven, ekmek, erik, elma, el, etek
F	Fil, fener, fare, fırın, fındık, fincan, fasulye
G	Gözlük, güneş, göl, göz, gemi, geyik, gül
Ğ	Dağ, yoğurt, soğan, iğne, öğrenci, ağaç, ağız, öğretmen
H	Helikopter, havuç, horoz, havuz, hemşire, hindi, harita, halı
I	Işık, ırmak, ıspanak
İ	İnek, işçi, izci, ip, iki, incir, iğne, ilaç
J	Japon, jet, jeton, jaguar, jokey
K	Kalem, kitap, köpek, kapı, kiraz, kelebek, keçi, kamyon, kedi
L	Lamba, leylek, limon, limonata, lale, leopar
M	Muz, maymun, menekşe, masa, makarna, mavi, mum, makas
N	Nar, nine, nane, nota
O	Oda, otobüs, orman, okul, oyuncak, on, otel, olta
Ö	Öğretmen, ördek, örümcek, öğrenci, ödev
P	Pasta, patates, penguen, papatya, pelikan, panda, pilot, pantolon, peynir
R	Robot, raket, radyo, reçel, roket, resim
S	Sandalye, saat, sabun, sinek, soğan, salatalık, saç, silgi
Ş	Şeker, şemsiye, şapka, şimşek, şampuan, şurup, şeftali, şöför
T	Tavşan, tavuk, tilki, telefon, tren, taksi, top, tahta
U	Uçak, uçurtma, uzay
Ü	Ütü, üç, üzüm, üçgen
V	Vapur, vazo, veteriner, valiz, vişne
Y	Yıldız, yumurta, yoğurt, yaprak, yastık, yaşlı, yatak, yılan
Z	Zebra, zeytin, zürafa, zımba, zil, zarf

Tablo 3

Can 1 Türkçe Ders Kitabı İçin Öğretici Teklifleri

HARFLER	DEĞİŞTİRİLMESİ TEKLİF EDİLEN SÖZCÜKLER	BİR DEN FAZLA KULLANILAN SÖZCÜKLER	KULLANILMASI ÖNERİLEN SÖZCÜKLER
A	ayçiçeği		altı, ayak
B	bezelye, baykuş, buzdolabı		baş, beyaz, bir
C	cezve	ceviz, ceylan, civciv	cam, çüce, cici, cadde
Ç	çivi, çekiç		çanta, çöp
D			
E			
F	fermuar, fotoğraf makinesi		far, fıstık, flüt
G	gökkuşağı, gökyüzü, güvercin		gri, gitar, gazete, gece, gündüz
Ğ	kurbağa	dağ	yağ, kağıt, bağcık, kuğu
H		horoz	hap, hasta, hastane, hediye, hırka
I	diş fırçası, sarımsak, ayakkabı, balık, kaşık, kapı	ırmak	ıslık, ıslak, ılık, ızgara
İ	ilkbahar	inek	inci, iskelet, iyi günler
J	jüpiter, garaj		jilet, jöle
K	kaplumbağa	kapı	kanguru, koala, kuş
L	lacivert, lavabo	lamba	lahana, lira, lise, lokum, leblebi, liste
M	menekşe	masa, muz	mor, merhaba, market, mısır, musluk, mantar
N	nevresim, ney, nehir	nine	ne, nasıl
O		otobüs, oda	
Ö	köpek, gözlük, döner, dört, börek		önlük, ödül, örtü, öksürük
P	papağan		piyano, parmak, palto, park
R	ressam, araba, sıra, bir		radyo, rüzgar, renk, raf
S	salıncak, süpürge		su, süt, sarı, sabah, saat, salata
Ş		şeker, şapka	şort, şaka, şarkı, şişe
T	tırtıl	tavşan	turuncu, televizyon, tatlı, toka
U	uğur böceği, kutu, bulut, kuyu, dokuz, kulak, koltuk		uyku, uzun, ufak, un
Ü	yüzücü, bülbül, düdük, gül, süpürge		üzgün, ülke, ünlem
V	ayva, kavun, kova, pilav, ev		vatan, vitamin, vagon, vida
Y	yemek, yengeç		yağmur, yedi, yılan
Z	zincir, karpuz, kiraz	zeytin	zengin

Sonuç ve Öneriler

Dünyanın farklı bölgelerinde farklı kültürlere Türkçe öğreten bir yazar kadrosu bulundurmakla beraber Can Türkçe Ders Kitabı 1'in az da olsa bazı ülkelerin ana dil özelliklerini gözden kaçırdığı tespit edilmiştir. Can Türkçe Öğretim Seti 2018 yılından beri Avustralya'daki pek çok kurumda Türkçe öğretim kitabı olarak kullanılmaktadır. Özellikle Avustralya genelinde Türkçe öğreten öğretmenlerin tecrübeleriyle yapılan bu çalışmada Can Türkçe Ders Kitabı 1'de alfabe öğretiminde kullanılan anahtar sözcükler tek tek analiz edilerek önemli bulgulara ulaşılmış ve bulgular sonucunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Dil öğretiminin ilk basamakları alfabe ve sözcük öğretimidir. Bu bakımdan yabancı dil öğretiminde dört temel beceriyi sağlıklı bir şekilde elde etmenin de temeli yine sözcük öğretiminden geçer. 6-7 yaş arası kendi ana dili İngilizcede bile henüz okuma ve yazmayı yetkin olarak bilmeyen ya da yeni öğrenmiş bireylere ikinci bir dil öğretmek büyük bir çaba gerektirir. Bu yapılırken özellikle ana dildeki alfabeye hedef dildeki alfabeyle karşılaştırarak vermek, ortak anlam taşıyan ama az da olsa yazımda ve sesletimde farklılıklar taşıyan tren, bebek, ceket, televizyon, bisiklet, park, penguen, panda... gibi sözcükleri kullanmak faydalı olacaktır.

Öğrencilere bu yaşta temel seviyede günlük hayatta sıkça kullanabileceği sözcükler öğretilmeli, sadece alfabedeki sesi tanıtmak amacıyla çok sık karşılaşmayacağı, hayatın içinde kullanmayacağı sözcüklere başvurulmamalıdır. Bu sözcüklerin öğretimi daha ileriki seviyelere bırakılmalıdır (nevresim, tırtl vb).

Örnek sözcüklerin öncelikle hayvan, meyve, sebze, sayı, renk, araç ya da her an görebileceği sınıf ya da ev eşyalarından seçilmesi tercih edilmelidir. Bunun yanında hayvanlardan örnek verilecekse genel isimlerle başlanmalı (kuş, balık gibi) özele inip tür isimlerin verilmesi daha sonraya bırakılmalıdır (bülbül, baykuş, martı, serçe, balina, yunus vb.).

Farklı harf başlıkları altında kullanılan örnek anahtar sözcüklerde eş anlamlı sözcüklere çok yer verilmemeli, bunlardan en yaygın olan tercih edilerek diğerleri sonraki seviyelerde öğretilmelidir (nehir, ırmak vb.). Kafa karışıklığına yol açmamak adına sesteş sözcükler anahtar sözcük olarak kullanılmamalıdır (yemek, yüz vb.).

Anahtar sözcükler doğrudan hedef harfle başlayan sözcüklerden seçilmeli, sözcüğün ortasında ya da sonda hedef harfin kullanıldığı sözcüklerden mümkün olduğu kadar kaçınılmalıdır. (j harfi için garaj yerine jet öğretilmelidir.)

Seçilen anahtar sözcükler için özel isimler çok sık kullanılmamalı, bunun yerine nesne isimleri tercih edilmelidir (A harfi öğretilirken Ali ismi yerine anne, at, altı gibi sözcüklere yer verilmelidir).

Basamaklı öğretim sistemi takip edilmeli, henüz öğretilmemiş harflerle bağlantılı sözcükler, sırası gelmeden kullanılmamalıdır. R harfi öğretilirken içinde S ile başlayan sıra kelimesi, içinde r sesi bulunduğu için örnek olarak kullanılmamalıdır.

Her ne kadar bazı anahtar sözcüklerin öğretimi ders kitabını destekleyici çalışma kitabına bırakılmış olsa da seçilen sözcüklerin kullanımı bakımından ders kitabının daha öncelikli olduğu ve öğrencilerle ilk temas kurulan kitap olduğu düşünülmeli, basit, kolay ve en kullanışlı örnekler ders kitabına konulmalıdır.

Öğrencilerin yaş ve dil seviyeleri düşünüldüğünde anahtar sözcük kullanımında iki sözcükten ya da bileşik sözcüklerden oluşan anahtar sözcüklere yer verilmemelidir. (gökyüzü, uğur böceği, gökkuşağı vb.).

Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkököl seviyesinde öğretilmesi gereken temel anahtar sözcükler listesi, sahasında uzman öğreticiler tarafından bilimsel metotlar çerçevesinde ve geniş katılımlı bir kurul oluşturularak hazırlanmalı ve her seviyede öğretilmesi gereken sözcükler listelenmeli ve bu çerçevede hazırlanacak okuma kitapları yazılmalı ve mevcut ders kitapları da bu listeler ışığında yenilenecek tekrar hazırlanmalıdır.

Kaynakça

- Aksan, D. (2000). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim. C.4*, TDK Yayınları.
- Allen, V. F. (1983). *Techniques in Teaching Vocabulary*, Oxford University Press.
- Allwright, R. L. (1981). What Do We Want Teaching Materials for? *ELT Journal*, 36(1), 5-18.
- Armağan, M., Akçay, S., Gülen, F., Özmen, E., Öztürk, T. (2017). *Can Türkçe Ders Kitabı 1*, Nevlisan Yayınları.
- Demirel, Ö. (2016). *Yabancı Dil Öğretimi Dil Pasaportu Dil Biyografisi Dil Dosyası*, Pagem Akademi.
- Edizkun, H. (1999). *Türk Dil Bilgisi (Ses Bilgisi-Biçim Bilgisi-Cümle Bilgisi)*, Remzi Kitabevi.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Anı Yayıncılık.
- Hutchinson, T. ve Torres, E. (1994). The Textbook as Agent of Change, *ELT Journal*, 48(4), 315-328.
- Karatay, H. (2007). Kelime Öğretimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), s.141-153.
- McCarthy, M. (1990). *Vocabulary*, Oxford University Press.
- Nation, I.S.P. (2005). "Teaching Vocabulary", *Asian EFL Learning Quarterly*, 7(3), s. 47-54.
- Rivers, W. (1983). *Communicating Naturally in a Second Language*, Cambridge University Press.
- Stahl, S. A. ve Nagy, W. E. (2006). *Teaching Word Meanings*, Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Türk Dil Kurumu. (2009). *Türkçe Sözlük*, TDK Yayınları.
- User, H. Ş. (2006). *Başlangıcından Günümüze Türk Yazı Sistemleri*, Akçağ Yayınları.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi, *Eğitim ve Bilim*, 23 (112), s.7-17.

Sorumlu Yazar Bilgileri:

Yazar ismi: Semih YILMAZ

Bölüm: Türk Dili ve Edebiyatı

Fakülte: Eğitim ve Beşeri Bilimler Fakültesi

Üniversite, ülke: International Burch University

Email: semih.yilmaz@stu.ibu.edu.ba

Lütfen alıntılayınız: Yılmaz, S., Özdemir, C. (2024). A1 Seviyesinde Alfabe Öğretiminde Kullanılan Anahtar Sözcükler Üzerine Bir Değerlendirme: Can Türkçe Ders Kitabı 1 Örneği. *Journal of Research in Turkic Languages*, 6(2), 1-14. DOI: <https://doi.org/10.34099/jrtl.621>

Alındı: Nisan 06, 2024 • *Kabul:* Temmuz 08, 2024